

ДО

**КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

С Т А Н О В И Щ Е

**НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 4 ОТ 1998 Г.**

**ОТНОСНО: УСТАНОВЯВАНЕ НА ПРОТИВОКОНСТИТУЦИОННОСТ
НА НОРМАТА НА ЧЛ. 33, АЛ. 3 И НА § 5 ОТ ПРЕХОД-
НИТЕ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИТЕ РАЗПОРЕДБИ НА ЗАКОНА
ЗА ОБЛАГАНЕ ДОХОДИТЕ НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА
(ДВ, бр. 118 ОТ 1997 Г.)**

Искането на главния прокурор на Република България е за установяване на противоконституционност на нормата на чл. 33, ал. 3 и на § 5 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за облагане доходите на физическите лица (ДВ, бр. 118 от 1997 г.)

С Определение от 10 февруари 1998 г. Конституционният съд е допуснал искането за разглеждане по същество и е конституирал Министерския съвет като заинтересувана страна по делото с възможност да изрази становище по него.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛЮ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

Искането за изследване на конституционността на разпоредбите на чл. 33, ал. 3 и на § 5 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за облагане доходите на физическите лица (ЗОДФЛ) е във връзка с нормите на чл. 60 и на чл. 84, т. 3 от Конституцията на Република България.

Посочените конституционни норми прогласяват, че гражданите са длъжни да заплащат данъци и такси, установени със закон, съобразно техните доходи и имущество и че установяването на данъците и определянето на техния размер е в правомощията на Народното събрание.

По повод на предявеното искане от главния прокурор на Република България и Определението на Конституционния съд от 10 февруари 1998 г. Министерският съвет изразява следното становище:

1. Член 60 от Конституцията въвежда в българското данъчно законодателство два основополагащи принципа - принципа на законоустановеност на данъците и принципа на съответствието на данъчната тежест на доходите и имуществото на гражданите (принципа на данъчната справедливост). Независимо от обстоятелството, че текстът на Конституцията визира гражданите, се имат предвид всички данъчно задължени лица. Двата принципа, прогласени в чл. 60 от Конституцията, следва да се разглеждат в тяхната неразривна връзка и взаимодействие - установените със закон данъци трябва да съответстват на доходите и имуществото на гражданите. Не е допустимо принципът на законоустановеност на данъците при определени конкретни обстоятелства да води до

несъответствие на данъчната тежест с доходите и имуществото на данъкоплатците.

Разпоредбата на чл. 33, ал. 3 от ЗОДФА не нарушава чл. 60, ал. 1 от Конституцията. Данъкът по глава четирнадесета е установен със закон. Възможността, предвидена в чл. 33, ал. 3 от ЗОДФА, общинските съвети да определят конкретния размер на данъка в границите, предвидени в закона, е напълно в съзвучие с конституционния принцип данъчната тежест за определените категории данъкоплатци да е съобразена с техните доходи.

2. Не би могло да се поддържа и че е накърнена нормата на чл. 84, т. 3 от Конституцията. Член 84, т. 3 от Конституцията предоставя правомощия на Народното събрание да установи данъците и техния размер. Във връзка с това Народното събрание е определило, въз основа на наличната статистическа информация, границите, в които данъчната тежест следва да се счита разумна, поносима и справедлива по отношение на съответните категории данъкоплатци.

3. При оформяне на становище във връзка с повдигнатото пред Конституционния съд искане на главния прокурор на Република България Министерският съвет прие, че прелюдициални на повдигнатото искане въпроси са:

а/ Допустимо ли е размерът на данъка, когато той е установен със закон, да бъде определен в този закон чрез друг способ, освен в абсолютни и относителни величини?

б/ Допустимо ли е като способ за определяне на данъка в закона да бъде използвано посочването на долни и горни граници на размера на данъка, така както е възприето в чл. 31, ал. 1, т. 3, 4, 5, 6 и 7 от Закона за облагане доходите на физическите лица?

В тази посока становището на Министерския съвет е, че:

а/ Нормата на чл. 84, т. 3 от Конституцията не прогласява какви са способите за определяне размера на данъка. При това не би могло да се твърди, че не могат да бъдат прилагани други способи освен определянето на размера на данъка в абсолютни или относителни величини. Това не се твърди и в искането на главния прокурор на Републиката, което означава, че е прието и от жалбоподателя като безспорно и конституционносъобразно размерът на данъка, установен в закон, да бъде определен и по друг начин, щом е спазена нормата на чл. 84, т. 3 от Конституцията, т. е. този начин да е прогласен от Народното събрание със закон.

б/ Приемайки с утвърдителен отговор поначало правната възможност за определяне размера на данъка по друг фиксиран начин освен чрез абсолютни или относителни величини, то и на въпроса, доколко безспорно и в съзвучие с конституционните норми е определен данъкът в чл. 31, ал. 1, т. 3, 4, 5, 6 и 7 от третирания закон с фиксиране на долна и горна граница на неговия размер, би следвало отговорът също да е утвърдителен.

Утвърдителен е отговорът и в искането на главния прокурор на Република България, доколкото в него не е повдигнато пред Конституционния съд за изследване конституционносъобразността на нормата на чл. 31, ал. 1, т. 3, 4, 5, 6 и 7 от закона.

4. Предвид на изложеното в т. 3 по горните прелюдициални въпроси не би могло да се поддържа, че нормата на чл. 33, ал. 3, която е във връзка с чл. 31, т. 3, 4, 5, 6 и 7 от Закона за облагане доходите на физическите лица, е противоконституционна и че същата накърнява нормата на чл. 60 и 84, т. 3 от Конституцията.

С посочената норма Народното събрание в пределите на своите правомощия е възложило на друг орган - общинския съвет, при

прилагането на закона да конкретизира размера на данъка в границите, фиксирани от този закон.

Това произтича от нормата на чл. 31, ал. 1, т. 3, 4, 5, 6 и 7, която поначало предполага при прилагането на закона да се конкретизира размерът на данъка във фиксираните от закона негови граници (горна и долна).

Тя по същество не е определяща размера на данъка. Същият като размер е определен в чл. 31, ал. 1, т. 3, 4, 5, 6 и 7 от закона.

Повдигнатата за обсъждане норма на чл. 33, ал. 3 по своя характер е спомагателна и препращаща към чл. 31, ал. 1, т. 3, 4, 5, 6 и 7 от закона.

Предвид на изложеното не би могло да се поддържа, че чл. 33, ал. 3 от Закона за облагане доходите на физическите лица е в противоречие с Конституцията.

5. В искането се твърди, че когато поради естеството на данъка и някои специфични изисквания не е възможно определянето на точния размер, за да бъде в съзвучие с Конституцията, законодателят трябва да фиксира условията и критериите, по които ще се изчислява той. Този аргумент има отношения към пълнотата на закона.

а/ Във връзка с това, предвид нормата на чл. 60 от Конституцията на Република България, поначало би могло да бъде оспорено доколко е налице липса на фиксиране на условията и критериите, по които да се изчислява размерът на данъка. Съгласно тази конституционна норма гражданите са длъжни да плащат данъци и такси, установени със закон, съобразно техните доходи и имущество. От изложеното се налага изводът, че основният закон на Република България е фиксирал условията и критериите, съобразно които да се определи размерът на данъка.

б/ Дори и да се приеме, че тази конституционна норма е необходимо изрично да бъде възпроизведена и в закона за съответния данък и във връзка с това, че законът е непълен, то въпросът е следвало да се повдигне и разглежда по друг ред в съответствие с чл. 84, т. 1 от Конституцията на Република България. Това е така, тъй като допълнение на Закона за облагане доходите на физическите лица не би могло да се постигне чрез искане за установяване на противоконституционност на нормата на чл. 33, ал. 3 от този закон по реда на чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България.

Изложеното във връзка с нормата на чл. 33, ал. 3 от Закона за облагане доходите на физическите лица се отнася и за нормата на § 5 от Преходните и заключителните разпоредби на закона.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛЮ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

Предвид изложеното дотук, моля да отхвърлите искането за обявяване на противоконституционност на чл. 33, ал. 3 и на § 5 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за облагане доходите на физическите лица (ДВ, бр. 118 от 1997 г.) като недопустимо.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/Иван Костов/